

REVISIONSRAPPORT

SOCIALA

KONTRAKTSVILLKOR

Reviderat företag:	Modis Driftbolag AB
Adress:	Vretenvägen 6, 17154 Solna
Företagets verksamhet:	Kostproduktion & restaurangverksamhet

Beställare:	Region Gävleborg
Revision utförd av:	Grangus AB
Revisor:	Fredrik Gustafsson
Revisionens omfattning:	Kategori 3 - revision under en (1) dag på leverantörs huvudkontor.
Revisionskriterier:	FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna. ILO: s åtta kärnkonventioner. FN: s barnkonvention, artikel 32. Tillverkningslandets arbetarskydd och arbetsmiljölågstiftning samt arbetsrätt och miljöskyddslagstiftning. FN:s deklaration mot korruption.
Datum för revision:	2017-01-31

SAMMANFATTNING

På uppdrag av Region Gävleborg har Grangus AB (ramavtalsleverantör) genomfört revision av företaget Modis Driftbolag AB som verkar inom kostproduktion och restaurangverksamhet. Revisionen genomfördes av Fredrik Gustafsson från Grangus AB 170131.

Under revision framkom tre avvikelser som sammanställts i bilaga 2. Den första handlade om riskhanteringsrutinen. Den andra avvikelsen rörde vidareförmedling av krav. Den tredje avvikelsen framkom under stickprov och rörde initial leverantörsbedömning.

Revisorn rekommenderar att utföra uppföljning på åtgärder enligt plan i bilaga 2, dvs enligt den tidsplan som bestäms av Region Gävleborg. Det kan bli aktuellt med ett nytt stickprov beroende på vad som framkommer av företagets åtgärdsförslag för avvikelse nummer tre.

Antal revisionsanmärkningar (Detaljerad lista på alla anmärkningar finns i bilaga 2)			
Röd	0	Gul	3

Revisorernas rekommendation	
☐	Leverantör godkänd (uppfyller upphandlande myndighets krav)
☐	Följ upp avvikelsehantering
☒	Behov av uppföljning
☐	Behov av stickprovskontroll hos tillverkare
	Eventuella övriga rekommendationer

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
Inledning.....	4
Syfte.....	4
Metod och uppdragsbeskrivning.....	4
Företagsbeskrivning	4
Organisation	4
Genomförande av revision.....	4
Resultat.....	7
Efterlevnad av sociala och etiska krav.....	7
Avtalets rutinkrav	7
Ansvarsfördelning.....	7
Riskanalys (inkl tillämpningsdel).....	7
Vidareförmedling av krav (inkl tillämpningsdel)	7
Uppföljning (inkl tillämpning).....	7
Avvikelsehantering (inkl tillämpning).....	7
Stickprov	8
Möjliggörande av inspektion	8
Samarbete och transparens	8
Inspektionens fullständighet	8
Redovisning av de områden där tillräckligt starka slutsatser inte kunde dras.....	8
Slutsats	8
Sammantagen bedömning av leverantörens förmåga att leva upp till kraven.....	8
Revisorns rekommendation	9
Bilaga 1, Uppförandekod.....	10
Bilaga 2, Identifierade brister och planering av åtgärder.....	11

INLEDNING

På uppdrag av Region Gävleborg har Grangus AB (ramavtalsleverantör) genomfört revision av företaget Modis Driftbolag AB som verkar inom kostproduktion och restaurangverksamhet. Revisionen genomfördes av Fredrik Gustafsson från Grangus AB och utfördes 170131.

Syfte

Syftet med revisionen var att kontrollera att kraven i avtal mellan Modis Driftbolag AB och Region Gävleborg med diarienummer RS 2015/336 uppfylls när det gäller sociala och etiska krav.

Metod och uppdragsbeskrivning

Revisorn har använt sig av ett system med tre olika nivåer av bedömningar: Grönt som betyder att inga anmärkningar har gjorts. Gult att avvikelse har identifierats från initial uppföljning och avslutningsvis rött som betyder att tidigare avvikelse ej har åtgärdats. Grunden för uppdraget var att Region Gävleborg med samarbetspartners ville utföra kontroller av företag inom sina leverantörsavtal som levererar livsmedel. Kontrollen var avgränsad till de sociala och etiska kraven i aktuellt avtal. Revisionen var en sk huvudkontorsrevision där intervjuer av nyckelpersoner för avtalet samt dokumentationsgranskning utfördes på plats under en dag.

De krav från upphandlande myndighet som utgjorde denna revisions grund återfinns i bilaga 1 och baserade sig på FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s åtta kärnkonventioner, FN:s barnkonvention art 32, arbetarskydd och arbetsrätt som gäller i tillverkningslandet, den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet samt FN:s deklaration mot korruption.

FÖRETAGSBESKRIVNING

Modis Driftbolag AB är beläget i Solna och är en del av Nordrest-gruppen. Nordrest driver ett 40-tal restauranger samt ca 70-tal mottagningskök som tillsammans omsätter ca 450 Mkr. Företaget finns på 10 orter i Sverige och ambitionen är att växa. Affärsidén är att servera en schysst måltidsupplevelse med lika delar miljö, service och måltid.

Organisation

Verksamheterna drivs inom områdena företags-/lunchrestaurang, catering, vård, skola, omsorg och kvällsverksamhet. Verksamheterna drivs i olika affärsmodeller där den övergripande affärsmodellen är att tillhandahålla ett systematiserat entreprenörskap. 10 enheter drivs i dotterbolag där den lokale chefen har ett minoritetsägande. De övriga verksamheterna drivs i en tjänstemannaorganisation med lite olika incitamentsmodeller för cheferna. Oavsett modell har cheferna fullt ansvar för sin enhet och då ingår bl a arbetsgivaransvar, miljöansvar, egenkontroll, brandskydd och ekonomihantering. Företagets kunder består till stor del av offentliga sektorn och större företag.

GENOMFÖRANDE AV REVISION

Revisionen var en förbokad kontorsrevision som enligt uppdrag ska utföras på huvudkontor. Revisionen innehöll startmöte, presentationer, intervjuer, enkätgenomgång, dokumentgranskning och avslutande möte. Som observatör fanns Therese Persson med från Region Gävleborg.

Region Gävleborg har tidigare sänt ut enkät till företaget rörande kravuppfyllande i aktuellt avtal. Enkätsvaren skickades tillbaka till Region Gävleborg och sändes därefter till revisor för bedömning. En detaljerad genomgång av enkäten och de ifyllda svaren gjordes på plats. Efter enkätgenomgång gjordes en mer detaljerad kontroll av de i avtalet kravställda rutinerna. Något överlappandes utfördes dokumentgranskning. Intervju med personer i ledande befattningar hölls parallellt under mötet. En sammanfattning av dagen hölls på den del som kallas för avslutande möte.

Stickprov gjordes på leverantören JR Kött AB i Årsta vars produkter finns med i leveranserna till Region Gävleborg.

Intervjuer

Intervjuer genomfördes med följande personer:

1. Michael Bühring, affärsområdeschef
2. Johan Östlund, inköpsdirektör

Dokumentgranskning

Följande dokument granskades vid inspektionen:

Nr	Dokument	Kommentar
1	Enkät: Uppföljningsfrågor Sociala Kontraktsvillkor – Uppförandekod för leverantörer	Enkäten skickades ut i förväg av Region Gävleborg och tar upp frågor både om det systematiska arbetet inom kravområdet samt om den praktiska tillämpningen rörande sociala kontraktsvillkor. Bedömningar har gjorts av revisor direkt i enkäten och tas även upp i denna rapport.
2	HACCP, leverantörsuppföljning	Dokumentet beskriver de olika stegen och principerna i HACCP. Hazard Analysis and Critical Control Points eller på svenska riskanalys och kritiska styrpunkter är en standardiserad arbetsmetod som beskriver hur man systematiskt kartlägger, bedömer och kontrollerar faror i livsmedelsproduktionen med syfte att livsmedel ska vara säkra för konsumenten.
3	Avvikelse, sammanställning för Region Gävleborg	Excel-fil som sammanställer avvikelser för Region Gävleborg. Listan visar tidpunkt för avvikelsen, plats, namn på rapportör, vilken avdelning, typ av måltid, källa, beskrivning, orsak, åtgärd, återkoppling, ev kompensation, har informerat min närmaste chef och datum och tid. Period: 7/9 -17 till 24/11 -17.
4	Checklista för bedömning av leverantörer	Företaget använder sig av centrala dokument när det gäller leverantörsbedömningar. Detta dokument används initialt vid bedömning av leverantörs lämplighet och även vid uppföljning av leverantörerna. Det ställer bl a frågan om leverantören uppfyller Modis uppförandekod, i så fall ska den signeras och skickas tillbaka.
5	Rutinbeskrivning av avvikelshantering	Dokumentet beskriver hanteringen av avvikelser i företaget. Det tar även upp korrigerande och förebyggande åtgärder.
6	Uppförandekod för leverantörer	Uppförandekoden innehåller samtliga ställda krav inom området etiska och sociala krav i avtalet förutom ett tydligt krav på vidareförmedling. Det innehåller dock sanktioner för ev underlåtelse att inte föra kraven vidare till eventuella underleverantörer.

7	Checklista för bedömning av leverantörer, JR Kött	Dokumentet ingår i stickprovskontrollen av produkter från JR Kött och beskriver en uppföljning som Modis utfört på JR Kött. Det har skett genom självskattning på detta formulär och är signerat 160615.
8	Uppförandekod för leverantörer, signerad av JR Kött	Modis uppförandekod har godkänts av JR Kött genom signering 161003 av Christoph Capelle (orgnr 556586-8287).
9	Faktura från JR Kött	Fakturan är ställd till Modis med leveransadress Gävle sjukhus. Fakturanummer: 544577. Levererade produkter är bl a Eko nötfärs, Eko ytterlår strimlad och torskfilé.

RESULTAT

Efterlevnad av sociala och etiska krav

Nedan beskrivs resultatet av revisionen för granskning av efterlevnaden av de sociala kontraktsvillkoren som ställts i avtal mellan Region Gävleborg och Modis Driftbolag AB. Det kommer att redovisas enligt ordningen i tidigare utskickad enkät "Uppföljning – Sociala kontraktsvillkor". Där frågorna rör samma ämne i del 1 och 2 redovisas de i par. Avvikelserna redovisas löpande vart efter de dyker upp och ställs sedan samman i Bilaga 2.

Företaget innehar en uppförandekod som uppfyller de "Grundläggande Villkor" som ställs i avtalet förutom krav på att vidareförmedla uppförandekodens innehåll till eventuella underleverantörer. Den innehåller dock sanktioner för underlåtenhet att vidareförmedla innehållet i uppförandekoden.

Avtalets rutinkrav

Avtalet mellan Region Gävleborg och Modis innehåller krav på att följa uppförandekoden som Sveriges Landsting & Regioner tagit fram. Den uppförandekoden innehåller bl a krav på vissa rutiner rörande sociala villkor. Enkäten som Region Gävleborg tidigare skickade ut till Modis tar upp de rutinkrav som finns i uppförandekoden. Rutinerna ska bl a säkerställa att produktionen av de varor och/eller tjänster som levereras under avtalstiden sker under sådana förhållanden som är förenliga med uppförandekodens sociala villkor. Rutinkraven och således enkäten berör följande områden: ansvarsfördelning, leverantörsbedömningar, leverantörskrav, uppföljningar av att leverantörerna följer ställda krav, tidplan för dessa uppföljningar och avslutningsvis avvikelsehanteringssystemet. Resultaten redovisas nedan.

Ansvarsfördelning

Revisorn anser att Modis uppfyller kraven i detta avsnitt.

Riskanalys (inkl tillämpningsdel)

Revisorn anser att Modis inte lever upp till kravet i detta avsnitt. Revisorn saknar bl a beskrivning av företagets process för att identifiera och upptäcka risker kopplade till de sociala villkoren i avtalet. Vidare saknar revisorn beskrivning av hur företaget prioriterar eventuellt uppkomna risker.

Avvikelse:

- 1 Avsaknad av rutin för att identifiera och prioritera risker för avvikelser gentemot sociala krav i avtalet.

Vidareförmedling av krav (inkl tillämpningsdel)

Revisorn anser inte kravet uppfyllt. Det saknas ett tydligt krav i Modis uppförandekod att deras leverantörers ev underleverantörer ska följa innehållet. Det finns dock sanktionsavsnitt för underlåtenhet att följa uppförandekoden.

Avvikelse:

- 2 Krav på vidareförmedling saknas i uppförandekod.

Uppföljning (inkl tillämpning)

Revisorn anser att kravet i detta avsnitt uppfylls. Modis använder sig av den centrala dokumentmallen för leverantörsbedömningar vid uppföljningarna. Den innehåller bl a krav på att följa Modis uppförandekod som innefattar samtliga ställda krav i grundläggande villkor förutom ett tydligt krav på vidareförmedling. Se avvikelse nummer 2. Det innehåller dock sanktioner för ev underlåtenhet att inte föra kraven vidare till eventuella underleverantörer. Ansvarig person i företaget för uppföljningar är inköpsdirektör och frekvensen är en gång per år och leverantör.

Avvikelsehantering (inkl tillämpning)

Revisorn anser att kravet uppfylls. En bra rutin har utformats för Region Gävleborg som i visat utdrag från Excel-fil beskriver flödet i processen. Excel-filen sammanställer avvikelser för Region Gävleborg på följande sätt: tidpunkt för avvikelsen, vilket sjukhus, namn på rapportör, vilken avdelning på sjukhuset, typ av måltid, källa, beskrivning, orsak, åtgärd, återkoppling, ev kompensation, om närmaste chef är informerad och datum/tid. Period: 7/9 -17 till 24/11 -17.

Stickprov

Under revisionen utfördes stickprov på produkter som levereras i avtalet med Region Gävleborg. Utvald leverantör var JR Kött. Det som kontrollerades var Eko nötfärs, Eko ytterlår och torskfilé. Faktura från JR Kött utställd på Modis påvisade att samtliga produkter fanns med och leveransadressen var Gävle sjukhus. Fakturanummer: 544577. Dokument som påvisade uppföljning var Modis uppförandekod som signerats 161003 av JR Kött samt checklista för bedömning av leverantörer som signerades 160615. Det kunde däremot inte styrkas att leverantören har bedömts initialt. Om bedömning inte gjorts skulle det påvisa en förhöjd risk fram till första uppföljande kontroll. Har bedömning utförts innan leverantören börjar leverera men dokumentation saknas handlar det mer om rutin för dokumentationshantering alternativt tillämpning.

Avvikelse:

- 3 Det kan inte styrkas att initial leverantörsbedömning utförts på JR Kött vilket medför förhöjd risk i fasen fram till första uppföljningskontrollen.

Möjliggörande av inspektion

Revisorn anser att kravet är uppfyllt.

Samarbete och transparens

Bemötandet upplevdes som öppet och professionellt med rätt attityd samt god insikt i revisionens syfte och behov. Revisorn fick god tillgång till efterfrågade dokument. Revisor upplevde viss svårighet i korrespondens.

Inspektionens fullständighet

Intervjuer och dokumentgranskning gav samstämmiga resultat. Revisorn anser att Modis gav tillförlitliga uppgifter. Detta innebär dock inte att all information som kan vara av intresse har identifierats.

Redovisning av de områden där tillräckligt starka slutsatser inte kunde dras

Revisorn anser inte att det finns områden där tillräckligt starka slutsatser inte kunnat dras.

SLUTSATS

Revisorn fann tre avvikelsepunkter under revisionen. Det bör poängteras att bedömningsmetoden inte ger möjlighet till nyansskillnader i avvikelserna varför vissa avvikelser kan vara av lättare karaktär.

Sammantagen bedömning av leverantörens förmåga att leva upp till kraven

Modis har ett bra arbete med kontroll av sina leverantörer och har mycket material främst med inriktning mot varukvalitet. Det finns däremot en viss ovana att hantera sociala och etiska krav i hela leverantörskedjan. Det finns flera generella förbättringsmöjligheter som företaget bör arbeta med som inte är av den allvarlighetsgraden att det genererat avvikelser men som kan underlätta och förhindra avvikelser i framtiden. Överlag kan sägas att företaget har en bra ambition i arbetet med centrala dokumentmallar vilket underlättar arbetet med kvalitet. Det saknas däremot struktur i

dokumentationshanteringen med t ex versionsnumrerade och signerade dokument. Det riskerar problem i framtiden. Om t ex centrala dokument behöver uppdateras blir arbetet mycket problematiskt om användare inte vet vilket som för tillfället är det giltiga dokumentet.

Kontrollen på leverantörerna är god i första ledet. Det företaget bör tänka på i framtiden är att arbeta mer med kontroller djupare ned i leveranskedjan. Här finns säkert mycket att hämta från befintliga system för varukvaliteten. Många processer och rutiner kan säkert anpassas för att även passa för sociala krav.

Ansvarsdelen anser revisor vara godkänd. Det finns utvecklingspotential i att få ansvarsområdena till att bättre fånga in kärnan i de sociala kraven, dvs att arbeta för att implementera de sociala kraven ända ner till produktion.

Avvikelse nummer ett handlade om riskhanteringsrutinen. Företaget har bra rutiner för riskhantering gällande varukvalitet men saknar rutin för att fånga upp risker rörande de sociala kraven i avtalet. Därmed saknas också en adekvat prioriteringsmodell för dessa krav. Eftersom det finns mycket material i företaget rörande riskhantering i andra områden så anser revisorn att det med relativt enkla medel går att åtgärda avvikelsen. Mycket råd kan fås genom det vägledande dokument som Sveriges Landsting & Regioner har tagit fram som handlar om de sociala kraven.

Den andra avvikelsen rörde vidareförmedling av krav. Revisorn anser att kravet i stort uppfylls. Det som saknas är en tydlig text i företagets uppförandekod som vidareförmedlar kraven till underleverantörer. Eftersom sanktionstext för underlåtelse att vidareförmedla kraven återfinns i uppförandekoden så antar revisorn att andemeningen finns men att den måste förtydligas. Företaget måste även ha klart för sig att självskattningsmetoder är en del i kontrollapparaten och bör kompletteras med andra delar som t ex egna stickprov som dokumenteras på ett tydligt sätt.

Den tredje avvikelsen kom från det stickprov som utfördes hos företaget. Varor och leverantör gick att följa bra ända till leverans hos Region Gävleborg. Det kunde dock inte styrkas att en initial bedömning av leverantören JR Kött utförts av Modis innan de börjat leverera. Antingen har det utförts men dokumentation saknas eller också har det inte utförts och då har det medfört en förhöjd risk fram till första uppföljande kontroll.

Systemet för avvikelsehantering anser revisor vara godkänt. Det finns en förbättringspotential i att anpassa det bättre till att fånga upp de sociala kraven i avtalet och till att samma system kan användas av samtliga tjänstemän också.

Revisorns rekommendation

Revisorn rekommenderar att utföra uppföljning på åtgärder enligt plan i bilaga 2, dvs enligt den tidsplan som bestäms av Region Gävleborg. Det kan bli aktuellt med ett nytt stickprov beroende på vad som framkommer av företagets åtgärdsförslag för avvikelse nummer tre. Om kompletterande dokument för leverantörsbedömning uppvisas behövs det inget nytt stickprov. Går det fortfarande inte att styrka utförd initial leverantörsbedömning så rekommenderar revisor att nytt stickprov tas i kombination med kontroll av rutin för leverantörsbedömning. Om det, under tiden fram till uppföljning, skulle inkomma dokument direkt till revisorn som är ämnade för uppföljningen så kommer de att sändas direkt till beställarens kontaktperson.

Ort och datum: UPPSALA 2017-02-09

Namn på revisor: Fredrik Gustafsson

Företag: Grangus AB

BILAGA 1, UPPFÖRANDEKOD

Utdrag ur Sveriges regioner och landstings uppförandekod för leverantörer

Vi förväntar oss att leverantören respekterar uppförandekoden och att de gör sitt yttersta för att uppnå kraven inom den egna organisationen och i leverantörskedjan. Detta bör ske genom dialog, transparens och ett öppet samarbete mellan Sveriges regioner och landsting och leverantören, vilket gynnar båda parter.

Varor och/eller tjänster som levereras till Sveriges regioner och landsting ska vara framställda under förhållanden som är förenliga med:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (1948)
- ILO:s åtta kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering och föreningsfrihet samt organisationsrätt (nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182),
- FN:s barnkonvention, artikel 32,
- det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i tillverkningslandet, och
- den arbetsrätt, inklusive regler om lönevillkor, och det socialförsäkringsskydd som gäller i tillverkningslandet
- den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet, och
- FN:s deklaration mot korruption.

Leverantören ska ha rutiner för att säkerställa att produktionen av de varor och/eller tjänster som levereras under avtalstiden sker under sådana förhållanden som är förenliga med de grundläggande villkor i leverantörskedjan som anges ovan. I de fall att det är skillnad mellan nationella och internationella bestämmelser, är det högsta standard som gäller.

Rutinerna ska minst innehålla:

- Ansvarsfördelning hos leverantören gällande socialt ansvarstagande i leverantörskedjan.
- En beskrivning på hur underleverantörer bedöms utifrån socialt perspektiv i produktionen.
- Vilka sociala krav som ställs på underleverantörerna. Dessa måste minst motsvara de krav som beställaren ställer på leverantören i detta kontrakt.
- En beskrivning av hur kontroll görs och dialog förs med underleverantörerna. De frågor som kontrolleras och diskuteras måste vara relevanta för de krav som ställs.
- Tidplan för kontroll och dialog med underleverantör.
- Hur avvikelser hanteras.

BILAGA 2, IDENTIFIERADE BRISTER OCH PLANERING AV ÅTGÄRDER

Nr	Avvikelse	Krav	Avvikelsens prioriteringsgrad	Tidsram	Ansvarig för uppföljning hos leverantör	Förbättring av ledningssystem	Datum för åtgärdad avvikelse
1	Avsaknad av rutin för att identifiera och prioritera risker för avvikelser gentemot sociala krav i avtalet.	Riskanalys	Gul	Åtgärdat senast Maj 2017.	Michael Bühring		
2	Krav på vidareförmedling saknas i uppförandekod.	Vidareförmedling av krav	Gul	Åtgärdat senast Maj 2017.	Michael Bühring		
3	Det kan inte styrkas att initial leverantörsbedömning utförts på JR Kött vilket medför förhöjd risk i fasen fram till första uppföljningskontrollen.	Leverantörsbedömning	Gul	Åtgärdat senast Maj 2017.	Michael Bühring		